

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 28.9.2018.
Sayı: 107

10/127

TÜRKİYE MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Özelleştirilmesi tamamlanan şeker fabrikalarının karlılık ve istihdam oranları, bu fabrikalarda çalışan işçilerin istihdam sorunları, zorunlu olarak emekli olan işçilerin sayısı ve yaş ortalaması, bulunduğu fabrikadan uzaklaştırılarak bölgesel göçe zorlanan işçilerin sayısı, özelleştirilen fabrikada çalışmaya devam eden işçilerin sayısı, sendikalı işçi sayısı, özelleştirmeler sonrasında işten atılan, işsiz kalan işçilerin sayısı, işçilerin sosyal haklarında meydana gelen değişimler, statüsü değişen işçilerin sayısı, sendika üyeliği son bulan işçilerin sayısı, kıdem ve ihbar tazminatlarını alan işçilerin sayısı ile fabrikalarla eşgüdümlü gelişen şeker tarımı alanında ortaya çıkabilecek istihdam sorunları, fabrikaların özelleşmesinin ve kapanmasının fabrikaların bulunduğu illerin gelişmişlik düzeyine ve nüfus yapısına etkileri, ortaya çıkabilecek ekonomik ve sosyal sorunlar, nişasta bazlı şeker üreten fabrikaların sayısı, üretim ve pazarlama koşulları ve bu fabrikalara yapılan denetim faaliyetlerinin, nişasta bazlı şekerlerin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri ve ülkemizde gıda sektöründe nişasta bazlı şekerin kullanım alanları ve oranları ile ülkemizde nişasta bazlı şeker kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan hastalıkların araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacı ile Anayasa'mızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

S İ A. Ömer Fethi Güner
3 Niyale
2 Serapı Dede
KARIM ARSLAN Kemal ZEYBEK
4 DENİZLİ Samsunlu
5 İsmail
6 Özgür Kerem
1.1.1. bul
Serkan Topal 7
Ayhan BAKI Hacıy M.
8 Onhan Siner Adana M.
9 ÖZKAN YALIN
10 Zeynep M.
Kadim DURMAZ
Tokat Milletvekili (1)
TBMM İdare Amiri

GENEL GEREKÇE

Şeker pancarı tarımı Cumhuriyet'in kuruluşu ile başlamış, sadece bir sanayileşme aşaması değil aynı zamanda bir sosyal projedir. Şeker fabrikaları kurulduğunda bünyesinde faaliyet yürüten spor kompleksleri, tiyatro ve sinema salonları ve müzik grupları bulundukları illerin sosyo-kültürel yapısına ve ekonomik kalkınmaya önemli katkılar sunmuştur.

Bugün şeker fabrikaları 200 ila 250 bin Türk çiftçisi, kadrolu/geçici/taşeron 20 bin şeker çalışanı ve yan sektörlerle birlikte yaklaşık 10 milyon yurttaşın geçimini sağladığı bir istihdam potansiyeline sahiptir.

Bir dekar mısır tarımı tarımda 10 saat/dekar, sanayide ise 2 saat/dekar olmak üzere toplam 12 saat/dekar istihdam sağlamakta iken bir dekar şeker pancarı tarımı ise tarımda 80 saat, sanayide 13 saat olmak üzere toplam 93 saat/dekar istihdam sağlamaktadır. Pancar tarımı alternatif ürünlerden buğdaya kıyasla 13 kat, mısıra kıyasla 8 kat ve ayçiçeğine kıyasla 5 kat fazla istihdam sağlamaktadır. Tarladan şeker üretimine kadar uzanan entegre üretim süreci ülkemize 2.5-3 milyar dolarlık katma değer sağlamaktadır.

Şeker fabrikaları, gelişmekte olan bölgelerimizde ve Doğu Anadolu'da bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, kırsal kesimde ise istihdama katkısı bakımından da önemi büyüktür.

Türkiye şeker sanayisinin yıllar boyunca kontrollü teknik tarım sistemini uygulaması ve çiftçimizin bu sistemi benimsemesi sonucu bugün pancar verimi Avrupa düzeyine ulaşmıştır.

Şeker sanayinin fabrika dışındaki üretim süreçlerine, ziraata bölgesel kalkınmaya bu kadar olumlu etki yaratması özenle vurgulanması gereken bir yönüdür.

Dünya ülkelerinin politik olan bu ürünü her yönüyle değerlendirme eksenli stratejisi sürerken Türkiye'de şeker fabrikalarının özelleştirilme süreci resmen başlatılmıştır. 18 ay boyunca toplanmayan Şeker Kurulu KHK ile hukuksuzca kapatılmıştır. Şeker kurulunun toplanmadığı 18 ay boyunca NBŞ üretimi denetlenememiştir. Ülkemizde bulunun NBŞ şirketlerinin üretim ve pazarlama faaliyetleri net olarak bilinmemektedir.

NBŞ kotasının sıfırlanması şeker pancarı tarımının desteklenmesi ve sağlıklı nesillerin yetişmesi için önemli bir gerekliliktir.

Şeker fabrikalarını özelleştirmek, insan sağlığını tehdit eden mısır şurubuna mahkûm olmak demektir! Binlerce işçinin, pancar tarımından geçimini sağlayan binlerce çiftçinin ve şeker tarımına bağlı çalışan binlerce yurttaşın geleceğinin karartılması demektir. Şeker Fabrikalarının özelleştirilmesi, bölgesel kalkınmanın ve ülke ekonomisinin zarar görmesi demektir.

Özelleştirmelerin başlamasıyla birlikte bütün bu sonuçlar her bölgede ortaya çıkmaya başladı. Fabrikaların özelleşmesiyle birlikte birçok işçi yıllarca yerleşik olduğu kentlerden göç etmek zorunda kaldı, farklı illerdeki fabrikalara tayinleri çıkan işçilerin statüsü değişerek sosyal hak kaybına uğradıkları tespit edildi. Sendikalı işçilere yönelik sürgün politikası yürüten fabrika sahipleri işçilerin fabrikalara girmesine dahi izin vermedi. İş kolu farklılıklarının ortaya çıkması

ve zorunlu emeklilik sebebiyle sendikalı işçi sayısında büyük düşüş yaşandı. Bazı fabrikalarda işsiz kalan işçiler var, “fabrika özelleşirse kimse mağdur olmayacak, işçilerin haklarını koruyacağız” sözleri tutulmadı. Özelleşen 14 şeker fabrikasında bulunan 169 mühendisin durumunun ne olacağı da henüz belli değil! Esnaf, çiftçi, nakliyeciler, besiciler, geleceksizlik ve karamsarlık içinde!

İşsizlik, göç, tarımsal alanların yok olması, işçilerin hak kayıpları, sağlıksız nesillerin oluşması şeker fabrikalarının özelleştirilmesiyle ortaya çıkan ilk sorunlardır.

Fabrikaların özelleştirilmesinden sonra yukarıda sayılan sorunların çözümünün sağlanabilmesi için yerinde inceleme ve araştırma yapılması gerektiği inancı ile meclis araştırması önerisinde bulunuyoruz.

